Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0226U000317

Державний реєстраційний номер: 0124U000132

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 08-01-2026

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Створення скоростиглого гібриду соняшнику з підвищеним рівнем адаптивності до стресових факторів середовища на початкових етапах розвитку

Початок етапу: 01.2024

Закінчення етапу: 12.2025

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут рослинництва ім. В. Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00497176

Місцезнаходження: проспект Московський, буд. 142, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61060, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380989494524

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія аграрних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00024360

Місцезнаходження: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442801085

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6591060

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 1052.400

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Створення скоростиглого гібриду соняшнику з підвищеним рівнем адаптивності до стресових факторів середовища на початкових етапах розвитку

Назва роботи англійською:

Creation of a sort-season sunflower hybrid with increased adaptability to environmental stressors at the initial stages of development

Реферат українською:

Виділено та передано до Національного генбанку рослин України як джерела ранньостиглості цінні перспективні лінії-закріплювачі стерильності пилку соняшнику Х 778 Б, Х 774 Б і Х 776 Б (продуктивність 35,00; 27,82 і 28,35 г/з рослини) з високою комбінаційною здатністю, які за роки досліджень перевищили лінії-тестери за рівнем продуктивності та мали оптимальний рівень морфологічних ознак. За результатами досліджень виділено цінні ультраранньостиглі лінії-відновники фертильності соняшнику ХЗУ 37 В, Х 8418 В, Х 8435 В, Х 8448 В, Х 8413 В, Х 8465 В, Х 2122 В, що поєднують високий рівень продуктивності (від 13,80 г/з рослини, до 24,20 г/з рослини) з стійкістю до збудника несправжньої борошнистої роси. Показано достовірне перевищення за рівнем урожайності експериментальних гібридів соняшнику Сх7701А/Х2283В (2,65 т/га) Сх775А/Х4413В (2,93 т/га), Сх772А/Х06134В (2,82 т/га), Сх779А/Х06134В (2,99 т/га) і Сх776А/Х06135В (2,77 т/га) над гібридом-стандартом Славсон. Створено ранньостиглий гібрид соняшнику ІР Грант з тривалістю вегетаційного періоду 108 діб, урожайністю в конкурсному випробуванні (2021-2025 рр.) 2,33 т/га, масою 1000 насінин 51,5 г, вмістом олії в насінні 51,20 %, збором олії 1074 кг/га. Створений гібрид перевищує гібрид-стандарт Славсон за урожайністю на 0,24 т/га, за вмістом олії в насінні на 0,64 %, за збором олії з одиниці площі на 1074 кг/га. Підтверджено високий рівень цінних господарських ознак ранньостиглого гібриду соняшнику ІР Легат, який за результатами державної експертизи визнано таким, що відповідає вимогам до поширення в зонах Степу і Лісостепу України

Реферат англійською:

Valuable promising sunflower lines - pollen sterility fixers ‘Kh 778 B’, ‘Kh 774 B’ and ‘Kh 776 B’ (productivity 35.00, 27.82 and 28.35 g/plant, respectively) with high combining ability were selected and transferred to the National Plant Gene Bank of Ukraine as sources of early ripeness; over the study years, they were superior to the tester lines in terms of productivity and had optimal levels of morphological characteristics. Based on the results, valuable ultra-early sunflower lines - fertility restorers KhZU 37 V’, ‘Kh 8418 V’, ‘Kh 8435 V’, ‘Kh 8448 V’, ‘Kh 8413 V’, ‘Kh 8465 V’, and ‘Kh 2122 V’ were identified; the lines combine high productivity (13.80 - 24.20 g/plant) with resistance to the pathogen of downy mildew. Experimental sunflower hybrids ‘Skh7701A’/’Kh2283V’ (2.65 t/ha), ‘Skh775A’/’Kh4413V’ (2.93 t/ha), ‘Skhx772A’/’Kh06134V’ (2.82 t/ha), ‘Skh779A’/’Kh06134V’ (2.99 t/ha), and ‘Skh776A’/’Kh06135V’ (2.77 t/ha) were shown to yield more than the check hybrid (‘Slavson’). An early-ripening sunflower hybrid, ‘IR Hrant’ was created; its vegetation period lasts 108 days; in competitive trials (2021-2025), it yielded 2.33 t/ha; the thousand-seed weight was 51.5 g; the oil content in seeds was 51.20%; and the oil output was 1074 kg/ha. This hybrid yielded 0.24 t/ha more than the check hybrid (‘Slavson’); the oil content in its seeds was 0.64% higher than that in hyb. ‘Slavson’ seeds; and the oil output was 1,074 kg/ha more than that from hyb. ‘Slavson’. High levels of valuable economic characteristics of early-ripening sunflower hybrid ‘IR Lehat’ were confirmed; according to the results of the state examination, they were recognized as meeting the requirements for growing in the Steppe and Forest-Steppe of Ukraine.

Індекс УДК: 633.81/.85, 633/635:631.52, 633.854.78:631.527

Коди тематичних рубрик: 68.35.37, 68.35.03

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Коломацька Валерія Павлівна

Науковий ступінь: д. с.-г. н.

Вчене звання: с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Лінії соняшнику (Ранньостиглі лінії-закріплювачі стерильності пилку соняшнику Х 778 Б, Х 774 Б і Х 776 Б з високою комбінаційною здатністю та оптимальним рівнем морфологічних ознак)

Назва НТП англійською: Sunflower lines (Early-ripening sunflower lines- pollen sterility fixers 'Kh 778 B', 'Kh 774 B' and 'Kh 776 B' with high combining ability and optimal levels of morphological traits)

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Лінії соняшнику)

Галузь застосування: A 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; M 72.1 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Лінії соняшнику: Х 774 Б, Х 776 Б, Х 778 Б (закріплювачі стерильності) з тривалістю вегетаційного періоду 88-91 доби, тривалістю періоду «сходи-цвітіння» 48-52 діб, продуктивністю 22,45-35,60 г/з рослини, масою 1000 насінин 60,25-67,50 г, високою комбінаційною здатністю за ознаками продуктивності та стійкістю до вилягання. Мають перевагу порівняно з аналогами (Х 51 Б) за скоростиглістю (6-10 діб), продуктивністю (5,92-19,07 г/рослини), масою 1000 насінин (17,30-24,55 г) та стійкістю до вилягання (9 б.)

Соціально-економічна спрямованість НТП: Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища, Підвищення продуктивності праці

Вплив НТП на довкілля: Покращення екологічного стану довкілля завдяки раціональному природокористуванню

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Селекційні установи

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

Назва НТП українською: Гібрид соняшнику (Ранньостиглий гібрид соняшнику ІР Грант з високим рівнем урожайності та адаптивності до стресових факторів середовища)

Назва НТП англійською: Sunflower hybrid (Highyielding early-ripening sunflower hybrid ‘IR Hrant” with high adaptability to environmental stressors)

НТП, яку передбачалося створити: Створено

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Інше (Гібрид соняшнику)

Галузь застосування: A 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; M 72.1 Дослідження й експериментальні розробки у сфері природничих і технічних наук

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Ранньостиглий гібрид соняшнику ІР Грант з тривалістю вегетаційного періоду 108 діб, урожайністю в конкурсному випробуванні (2021-2025 рр.) 2,33 т/га, масою 1000 насінин 51,5 г, вмістом олії в насінні 51,20 %, збором олії 1074 кг/га. Перевага над аналогами: перевищує гібрид-стандарт Славсон за урожайністю на 0,24 т/га, за вмістом олії в насінні на 0,64 %, за збором олії з одиниці площі на 1074 кг/га. Економічний ефект – за рахунок отримання додаткової товарної продукції 5784 грн./га

Соціально-економічна спрямованість НТП: Створення принципово нової продукції (матеріалів, технологій тощо) для забезпечення експортного потенціалу та заміщенню імпорту, Збільшення обсягів виробництва, Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля: Покращення екологічного стану довкілля завдяки раціональному природокористуванню

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Аграрні підприємства

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обгрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Сивенко О.А., Коломацька В.П., Кузьмишина Н.В., Сивенко В.І., Чумаченко С.А. Морфобіологічні особливості нових ліній-відновників фертильності соняшнику. Селекція і насінництво. 2025. Вип.127. С.68-79

2. Чумаченко С.А., Сивенко В.І., Коломацька В.П. Оцінка ліній соняшнику за продуктивністю для селекції на скоростиглість. Збірник тез Міжнародної наукової інтернет-конференції (27 березня 2024 р.). Запоріжжя. ІОК НААН, 2024. С. 58-59

3. Сивенко В.І., Чумаченко С.А., Андрієнко В.В., Коломацька В.П. Цінність ліній соняшнику-закріплювачів стерильності для селекції на ранньостиглість. Сучасні технології в рослинництві: тези Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, , присвяченої 150-річчю з дня народження видатного вітчизняного вченого-рослинника Рожественського Бориса Миколайовича (27–28 листопада 2024 р.). Харків. НААН, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. 2024. С. 167-171

4. Чумаченко С.А., Коломацька В.П. Оцінка нових ранньостиглих ліній-закріплювачів стерильності соняшнику за селекційними ознаками. Олійні культури: сьогодення та перспективи. Збірник тез Міжнародної наукової інтернет-конференції (26 березня 2025 р.). Запоріжжя. ІОК НААН, 2025. С. 64-65

5. Чумаченко С.А., Коломацька В.П. Прояв селекційних ознак у нових ранньостиглих ліній-відновників фертильності соняшнику. Теоретичні засади інноваційного розвитку рослинництва: тези Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, присвяченій 120-ій річниці від дня народження професора, члена-кореспондента АН УРСР Іллі Михайловича Полякова (20 жовтня 2025 р.) Харків. НААН, Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. Харків, 2025. С. 102-104

6. Чумаченко С.А. Продуктивність ранньостиглих ліній-відновників фертильності соняшнику з різним морфотипом. Наукові засади підвищення ефективності сільськогосподарського виробництва: IX Міжнародна науково-практична конференція (28 листопада 2025 р.). Харків. ДБТУ, 2025 (у друці)

7. Андрієнко В.В. Селекційна цінність ліній соняшнику для створення простих і трилінійних гібридів в умовах східного Лісостепу України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата сільськогосподарських наук за спеціальністю 06.01.05 – селекція і насінництво – Інститут рослинництва ім. В.Я. Юрєва НААН України, Харків, 2025. 267 с.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Леонов Олег Юрійович
д. с.-г. н., 06.01.05

Перелік осіб-виконавців

Андрієнко Віктор Валентинович
(к. с.-г. н., 06.01.05)

Кираш Тетяна Миколаївна

Кириченко Віктор Васильович
(д. с.-г. н., професор, академік, 06.01.05)

Кузьмишена Надія Вікторівна

Курилич Дмитро Віталійович
(д.філософ, 201)

Леонова Ніна Миколаївна
(к. с.-г. н., 06.01.05)

Макляк Катерина Миколаївна
(д. с.-г. н., старший науковий співробітник, 06.01.05)

Сивенко Валентина Іванівна
(к. с.-г. н., с.н.с., 06.01.05)

Чумаченко Сергій Андрійович

Шелякіна Тетяна Анатоліївна

Шепілов Борис Петрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Фатєєва Олена Олександрівна

Телефон

+38(098)949-45-24

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна